

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

Domnului Senator Valeriu TODIRAȘCU

Stimate Domnule Senator,

Referitor la întrebarea Dumneavoastră formulată în Ședința de plen a Senatului din 10 martie 2014, transmisă sub nr.1402/13.03.2014 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.R468 din 17 martie 2014, vă transmitem alăturat răspunsul solicitat:

1. Potrivit prevederilor art.79 din Constituție și ale art.1 alin.(1) din Legea nr.73/1993, republicată, Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului care *avizează proiectele de acte normative*, în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații, și *ține evidența oficială a legislației României*.

Consiliul Legislativ nu este abilitat prin lege să se pronunțe în legătură cu soluțiile din cadrul actelor normative **în vigoare** sau de aplicarea în mod concret a acestora.

Menționăm că atribuția prevăzută la art.2 alin.(1) lit.e) din Legea nr.73/1993, republicată, referitoare la examinarea conformității legislației cu prevederile și principiile Constituției și la sesizarea birourilor permanente ale Camerelor Parlamentului și, după caz, a Guvernului asupra cazurilor de neconstituționalitate sesizate, **are în vedere doar legislația adoptată înaintea Constituției din anul 1991**.

În acest sens, precizăm că teza a II-a a acestei norme face referire la prezentarea de către Consiliul Legislativ, în cel mult 12 luni de la înființare, de „proponeri pentru punerea de acord a legislației anterioare Constituției cu prevederile și principiile acesteia”, acțiune care s-a încheiat în anul 2004.

În cazul unei altfel de interpretări a textului legal de mai sus, Consiliul Legislativ ar trebui să analizeze de două ori concordanța cu Constituția a aceluiasi act normativ, atât în faza de proiect, cât și după intrarea acestuia în vigoare, **ceea ce ar avea drept consecință o suprapunere cu atribuțiile Curții Constituționale.**

2. Referitor la normele constituționale, semnalăm că într-un stat de drept trebuie să se asigure supremația Constituției, corelarea legilor și tuturor actelor normative cu aceasta, existența regimului de separație a puterilor publice, care trebuie să acționeze în limitele legii, și anume în limitele unei legi ce exprimă voința generală, astfel cum a fost precizat în Decizia Curții Constituționale nr.70/2000.

De altfel, conform prevederilor art.1 alin.(5) din Legea fundamentală, „respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”.

Ca urmare, dispozițiile constituționale sunt obligatorii în toate privințele lor și se aplică tuturor subiectelor de drept în actele și faptele pe care le îndeplinesc sau le realizează. De asemenea, toate actele normative subsecvente Constituției trebuie să fie în concordanță cu dispozițiile Legii fundamentale, „orice abatere de la această concordanță conducând la nulitatea dispozițiilor legale în cauză¹”.

Conform doctrinei², „în plan instituțional, garantarea supremației Constituției este asigurată de Curtea Constituțională, așa cum se precizează în alin.(1) al art.142 din Legea fundamentală”. Totodată, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, „*puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea a reținut că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept. În consecință, Parlamentul, Guvernul, instanțele judecătorești, respectiv autoritățile și instituțiile publice urmează, în aplicarea legii criticate, să respecte cele stabilite de Curtea Constituțională în considerentele și dispozitivul deciziei*” (Decizia Curții Constituționale nr.799/2011). Precizăm că dispozițiile art.8 alin.(2) din Legea fundamentală au fost interpretate în jurisprudența Curții Constituționale, astfel încât orice

---

¹ I. Muraru și E.S. Tănăsescu, coordonatori – Constituția României – comentariu pe articole, Editura C.H. Beck, 2008, p. 18

² *ibidem*, p. 17 și următoarele

analiză a dispozițiilor Legii partidelor politice nr.14/2003 trebuie să aibă în vedere cele reținute de instanța de contencios constituțional.

Referitor la prima întrebare, precizăm că, așa cum rezultă din interpretarea dată prevederilor art.8 alin.(2) din Legea fundamentală de către Curtea Constituțională în Decizia nr.35/1996 privind constituționalitatea unor prevederi ale Legii partidelor politice, norma din Constituție are ca obiect stabilirea **limitelor constituționale ale activității** desfășurate de partidele politice. Astfel, subliniind că activitățile neconstituționale ale partidelor politice nu se pot bucura de garanția Legii fundamentale, Curtea a precizat că această interpretare rezultă din faptul că prevederile art.8 alin.(2) din Constituție „*impun respectarea suveranității naționale, integrității teritoriale, ordinii de drept și principiilor democrației iar, potrivit art.37 alin.(2) din Constituție, partidele ce încalcă principiile precizate în acel alineat sunt neconstituționale. În concluzie, garanția constituțională a misiunii publice îndeplinite de partid nu poate avea în vedere decât activitățile sale legale, conforme prevederilor și principiilor Constituției și legilor țării*”.

În același sens, în Decizia nr.530/2013, Curtea a reținut că, „*potrivit art.8 alin.(2) din Constituție, partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației*”.

Totodată, în doctrină s-a arătat că alin.(2) al art.8 din Constituție accentuează existența unor limite constituționale ale pluralismului politic, și anume subordonarea față de valori esențiale ale statului, cum ar fi suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației³.

Având în vedere cele reținute în mod constant de Curtea Constituțională, precum și reflectarea în doctrină a dispozițiilor art.8 alin.(2) din Legea fundamentală, se poate afirma că această normă vizează stabilirea limitelor constituționale ale activității partidelor politice în calitatea lor de entități care contribuie la definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor.

---

³ Bianca Selejan-Guțan în Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, coordonatori, *Constituția României. Comentariu pe articole*, Editura C.H.Beck, București, 2008, pag.84

3. În ceea ce privește structura și organizarea internă a partidelor, opinia exprimată în literatura de specialitate⁴ este aceea că „principiul libertății partidelor politice implică și neamestecul sau amestecul restrâns al statului” în acest domeniu. Cu toate acestea, se admite că „funcția de mediere a partidelor nu ar putea fi îndeplinită dacă nu ar fi îndeplinite condiții minimale de democrație în interiorul partidului”.⁵

În acest context, analiza trebuie concentrată asupra dispozițiilor Legii nr.14/2003, în sensul de a se stabili dacă reglementarea instituită respectă aceste coordonate. Din acest punct de vedere, prevederile Capitolului III - Organizarea partidelor politice, din Legea nr.14/2003, impun reguli referitoare la obligativitatea existenței programului politic și a statutului partidului, ale cărui elemente principale sunt detaliate în cuprinsul art.10. Așa cum s-a subliniat în Decizia Curții Constituționale nr.530/2013, *„în caz de admitere a cererii de înregistrare, statutul partidului capătă forță juridică obligatorie asemenea legii și trebuie întocmai respectat de membrii unui partid politic și de organele statutare ale partidului. Nerespectarea acestuia constituie motiv de aplicare a sancțiunilor prevăzute de respectivul act juridic, cea mai gravă fiind sancțiunea excluderii din partid”*.

Analizând dispozițiile Capitolului III din Legea nr.14/2003, se poate observa că acestea impun reguli referitoare la modalitatea de organizare a partidului politic, stabilind rolul și funcțiile organelor acestuia. Astfel, art.13 alin.(1) prevede că **adunarea generală a membrilor și organul executiv**, indiferent de denumirea pe care o au în statutul fiecărui partid, sunt **foruri obligatorii de conducere** a partidului politic și a organizațiilor sale teritoriale. În plus, potrivit art.15, pentru soluționarea diferendelor dintre membrii unui partid politic sau dintre aceștia și conducerile organizațiilor partidului, se constituie comisii de arbitraj la nivelul partidului și al organizațiilor sale teritoriale. Menționăm că aceste organe au fost calificate de Curtea Constituțională, în Decizia nr.530/2013, drept „organe cu atribuții jurisdicționale”, care „își desfășoară activitatea pe baza unor prevederi statutare care, în principal, trebuie să asigure părților dreptul la opinie, dreptul de a se apăra și o procedură echitabilă”. Întrucât, potrivit aceleiași Decizii, aceste organe jurisdicționale „nu pot fi considerate ca întrunind condițiile specifice unui tribunal independent și imparțial, în sensul art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor

---

⁴ *ibidem*, pag.86

⁵ *idem*

omului și a libertăților fundamentale”, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art.16 alin.(3) din Legea nr.14/2003, care excludeau controlul judecătoresc al deciziilor acestor organe, precizând însă că *„în această materie, controlul judecătoresc nu poate fi realizat decât asupra statutului și a regularității desfășurării procedurii statutare în fața organelor cu atribuții jurisdicționale ale partidului, și nu asupra oportunității sancțiunii aplicate”*.

Prin urmare, din ansamblul reglementării cuprinse în Legea nr.14/2003, rezultă că organizarea partidelor politice impune existența unui organ deliberativ - adunarea generală a membrilor, care, potrivit art.14 alin.(1), este organul suprem de decizie al partidului - a unui organ executiv, precum și a unor organe jurisdicționale, ale căror hotărâri **pot fi supuse controlului judecătoresc**. În acest context, se poate aprecia că reglementarea existentă cuprinde garanții pentru evitarea „comportamentelor dictatoriale” avute în vedere la pct.5 al întrebării. În acest context, mai trebuie precizat că, așa cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr.283/2012, *„odată cu dobândirea calității de membru de partid, cetățeanul își asumă și obligația statutară de a respecta disciplina internă a partidului. Or, această obligație și-o asumă cunoscând rigorile instituite de statutul partidului și fiind conștient de consecințele pe care le poate atrage nerespectarea acesteia, cea mai drastică dintre acestea fiind excluderea din partid”*.

Cu toate acestea, precizăm că instituirea, prin lege, a unei reglementări mai amănunțite a organizării și funcționării partidelor politice rămâne la aprecierea legiuitorului, cu respectarea limitelor stabilite, în acest domeniu, prin prevederile Constituției.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. *R468/31.03.2014*